

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Neuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska

Muistio
20.5.2026

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS VUODELTA 2025 MAKSETTAVISTA MAATALOUDEN TUOTANNOSTA IRROTETUISTA SUORISTA TUISTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Rahoituskaudella 2023-2027 Euroopan unionin kokonaan rahoittamista suorista tuista säädetään jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/2115, jäljempänä *suunnitelma-asetus*. Euroopan unionin kokonaan rahoitamiin tuotannosta irrotettuihin suoriin tukiin kuuluvat suunnitelma-asetuksen 16 artiklan mukaan perustulotuki, uudelleenjakotulotuki, nuorten viljelijöiden tulotuki ja ilmasto- ja ympäristö- ja eläinten hyvinvointia koskevat järjestelmät (ekojärjestelmätuki). Tuotannosta irrotettujen suorien tukien myöntämisessä on otettava huomioon suunnitelma-asetuksen liitteen V määräraharajoite.

Suunnitelma-asetuksen 101 artiklan 3 kohdan a alakohdan perusteella jäsenvaltio voi käyttää suorien tukien muodossa olevia interventioita koskevia määrärahoja muihin interventioihin suorien tukien muodossa ilman, että jäsenvaltio muuttaa 119 artiklan mukaisesti YMP:n strategiasuunnitelmaansa. Suunnitelma-asetuksen 102 artiklan 2 kohdan perusteella jäsenvaltio voi vahvistaa YMP:n strategiasuunnitelmassaan (CAP-suunnitelma) kullekin suorien tukien toimenpiteelle suunnitellun yksikkötukitason lisäksi minimi- ja maksimiyksikkötukitason. Mainittujen säännösten perusteella jäsenvaltio voi muuttaa CAP-suunnitelmassa mainittuja tukijärjestelmäkohtaisia enimmäismääriä ja yksikkötukien tasoja, mikä on tietyissä tilanteissa tarpeen, jotta EU-määrärahoja ei jäisi käyttämättä. Suomi on sisällyttänyt kyseisen toimintamahdollisuuden CAP-suunnitelmaansa, minkä perusteella nyt esitettävät muutokset ovat tehtävissä.

Kansallisesti suorista tuista säädetään Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetussa laissa (1332/2022). Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin perustulotuesta lain 10 §:n 2 momentin perusteella, uudelleenjakotulotuesta 11 §:n 2 momentin perusteella, nuorten viljelijöiden tulotuesta 12 §:n 6 momentin perusteella ja ekojärjestelmätuesta 13 §:n 4 momentin perusteella. Edellä mainittujen säännösten perusteella on annettu valtioneuvoston asetus vuodelta 2025 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista (28/2025). Asetus sisältää tarkemmat säännökset perustulotuen, uudelleenjakotulotuen, nuorten viljelijöiden tulotuen ja ekojärjestelmätuen myöntämisen yleisistä edellytyksistä, aktiiviviljelijästä, perustulotuen tukialueista ja perustulotuen enimmäismäärän jakamisesta tukialueille sekä perustulotuen hehtaarikohtaisesta määrästä. Lisäksi asetuksessa säädetään uudelleenjakotulotuen ja nuorten viljelijöiden tulotuen tarkemmista ehdoista sekä tuen määrästä. Asetuksella säädetään myös ekojärjestelmätuen eri ekojärjestelmien tarkemmista ehdoista, sitoumuskausista ja tuen määrästä.

Vuodelta 2025 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavaksi. Asetuksella ehdotetaan tarkennettavaksi vuodelta 2025 maksettavan perustulotuen, nuorten viljelijöiden tulotuen ja talviaikaista kasvipeitettä koskevan ekojärjestelmän yksikkökohtaisia tukitasoja toisessa maksuerässä. Arvioituja yksikkökohtaisia tukitasoja tarkennettaisiin vuoden 2025 tukihaun ja valvonnan tulosten perusteella ennen tukien maksamista, jotta tukeen käytettävissä oleva määräraha tulisi käytetyksi enimmäismäärän mukaisesti. Tuenhakijat ilmoittivat talviaikainen kasvipeite -toimenpiteen pinta-alat tuotannosta irrotettujen suorien tukien ensimmäisen maksuerän maksamisen jälkeen alkuvuoden 2026 aikana.

Vuodelta 2025 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista annettua valtioneuvoston asetusta on muutettu aiemmin (valtioneuvoston asetus 1040/2025) perustulotuen, uudelleenjakotulotuen ja nuorten viljelijöiden tulotuen yksikkökohtaisen tukitason tarkentamiseksi ensimmäisessä maksuerässä.

Tuotannosta irrotetuista suorista tuista on tarkoitus maksaa kesäkuussa 2026 toisessa maksuerässä loput noin 5 prosenttia. Ekojärjestelmätuki talviaikaista kasvipeitettä koskevasta toimenpiteestä maksetaan kuitenkin kokonaisuudessaan toisessa maksuerässä.

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Ruokavirastolta, Luonnonvarakeskukselta, elinvoimakeskusilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f.:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitolta, WWF Suomelta ja Natur och Miljö rf:ltä.

3. Pykäläkohtaiset perustelut

6 §

Asetuksen 6 §:ää muutettaisiin siten, että vuodelta 2025 maksettavan perustulotuen hehtaarikohtaista määrää toisessa maksuerässä tukialueilla AB ja C tarkennettaisiin vuoden 2025 tukihaun ja valvonnan tulosten perusteella. Vuodelta 2025 maksettavaa perustulotukea korotettaisiin 2,00 eurolla hehtaarilta tukialueella AB. Tukialueella C perustulotukea korotettaisiin 1,40 eurolla hehtaarilta.

Perustulotukea voitaisiin myöntää vuonna 2025 tukialueittain enintään seuraava euromäärä tukikelpoista hehtaaria kohden:

tukialue	euroa/hehtaari
AB	142
C	122

11 §

Nuorten viljelijöiden tulotukea korotettaisiin 1,50 eurolla hehtaarilta. Nuorten viljelijöiden tulotukea voitaisiin vuonna 2025 myöntää enintään 101 euroa hehtaarilta.

19 §

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että vuodelta 2025 maksettavien eri ekojärjestelmien hehtaarikohtaista tukitasoa tarkennettaisiin toisessa maksuerässä vuoden 2025 tukihaun ja valvonnan tulosten perusteella. Talviaikaisesta kasvipeitteestä maksettavaa ekojärjestelmätukea korotettaisiin 1,20 eurolla hehtaarilta. Muilta osin tukitasoja ei muutettaisi.

Ekojärjestelmistä voitaisiin maksaa vuonna 2025 hehtaaria kohden enintään:

toimenpide	euroa
talviaikainen kasvipeite	41,20
luonnonhoitonurmet	65,00
viherlannoitusnurmet	80,00
monimuotoisuuskasvit	270,00

4. Taloudelliset vaikutukset

Perustulotuki, uudelleenjakotulotuki, nuorten viljelijöiden tulotuki ja ekojärjestelmätuki ovat kokonaan Euroopan unionin rahoittamia tukia. Perustulotuesta, uudelleenjakotulotuesta, nuorten viljelijöiden tulotuesta ja ekojärjestelmätuesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion talousarvion momentilta 30.20.41 (EU-tulotuki ja EU-markkinatuki). Vuoden 2026 valtion talousarvion kyseisen momentin määräraha on 526,200 miljoonaa euroa.

Momentin 30.20.41 vuoden 2026 määrarahasta käytetään toisessa maksuerässä tukivuoden 2025 perustulotukea varten noin 18,3 miljoonaa euroa, vuoden 2025 uudelleenjakotulotukea varten noin 1,3 miljoonaa euroa, vuoden 2025 nuorten viljelijöiden tulotukea varten noin 0,8 miljoonaa euroa ja vuoden 2025 ekojärjestelmätukea varten noin 69,0 miljoonaa euroa eli yhteensä noin 89,5 miljoonaa euroa. Vastaavat Euroopan unionilta saatavat tulot tuloutetaan momentille 12.30.01 (EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot).

Menekit vastaavat noin viittä prosenttia tukien maksettavista määristä tukivuodelta 2025, lukuun ottamatta talviaikaisen kasvipeitteen ekojärjestelmätukea, josta maksetaan sata prosenttia toisessa maksuerässä. Ekojärjestelmätuen talviaikainen kasvipeite -toimenpide maksetaan kokonaisuudessaan toisessa maksuerässä, koska tuenhakijat ilmoittivat toimenpiteen pinta-alat keväällä 2026.

Yksikkötukitasoja muuttamalla pyritään siihen, että perustulotukeen, uudelleenjakotulotukeen, nuorten viljelijöiden tulotukeen ja ekojärjestelmätukeen käytettävissä oleva EU-säädöksessä Suomelle osoitettu enimmäismäärä tulee käytetyksi mahdollisimman täysimääräisesti ottaen huomioon valtion talousarvion momentin 30.20.41 määräraharajoite.

Yksikkökohtaisten tukitasojen muutokset, tukivuosi 2025

		Tukitaso (euroa/hehtaari)			Muutos (euroa)	Muutos (%)
		II maksuerä	I maksuerä	Tammikuun 2025 asetus (28/2025)		
					II maksuerä verrattuna I maksuerään**	II maksuerä verrattuna I maksuerään**
Perustulotuki	AB-tukialue	142	140	137,35	2,00	1,4
	C-tukialue	122	120,6	117,55	1,40	1,2
Uudelleenjakotulotuki		20,9	20,9	19,75	0	0
Nuorten viljelijöiden tulotuki		101,0	99,5	95,4	1,50	1,5
Ekojärjestelmätuki	talviaikainen kasvipeite*	41,20	-	40	1,20	3,0
	luonnonhoitoturmet	65,00	65,00	65,00	0,00	0
	viherlannoitusnurmet	80,00	80,00	80,00	0,00	0
	monimuotoisuuskasvit	270,00	270,00	270,00	0,00	0

* Ei maksettu I maksuerässä

**Talviaikaisen kasvipeitteen muutosvertailu asetukseen 28/2025

Enimmäismäärät tuotannosta irrotetuissa suorissa tuissa, tukivuosi 2025

	Strategiasuunnitelman mukaan käytettäisiin enintään, milj. euroa tukivuonna 2025	Tukeen käytettäisiin lopullisesti enintään, milj. euroa	Huom.	
Perustulotuki	295,98	295,70	n. 5 % maksetaan II maksuerässä	
Uudelleenjakotulotuki	26,20	26,20	n. 5 % maksetaan II maksuerässä	
Nuorten viljelijöiden tulotuki	13,10	13,00	n. 5 % maksetaan II maksuerässä	
Ekojärjestelmätuki	86,00	86,00		
	Talviaikainen kasvipeite	70	68,10	Maksetaan kokonaan II maksuerässä
	Luonnonhoitoturmet	6	6,10	n. 5 % maksetaan II maksuerässä
	Viherlannoitusnurmet	2,5	1,50	n. 5 % maksetaan II maksuerässä
	Monimuotoisuuskasvit	7,5	10,30	n. 5 % maksetaan II maksuerässä
Yhteensä	421,30	420,90		

5. Lausuntopalaute

Asetusehdotuksesta annettiin viisi lausuntoa. Asetusehdotus oli lausuntokierroksella 7.4.-4.5.2026. Lisäksi asetuseroitus on ollut esillä maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilla. Lausuntopalvelua ei ole käytetty, koska asetusehdotus koskee vain hyvin rajattua tuensaajajoukkoa. Lausuntoaikaa oli vain kolme viikkoa, jotta tuen maksu voidaan toteuttaa suunnitellussa aikataulussa.

Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Ruokavirasto, Luonnonvarakeskus ja WWF Suomi.

Luonnonvarakeskus piti ehdotettua asetusmuutosta perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena. WWF Suomen lausunnossa todettiin, että talviaikaisen kasvipeitteisyyden tuen korottaminen on kannatettava ja perusteltu muutos. Kasvipeitteisyys on keskeinen keino vähentää eroosiota ja ravinnehuuhtoumia sekä parantaa maaperän rakennetta, ja sen vahvistaminen tukijärjestelmässä tukee suoraan maatalouden vesiensuojelu- ja ilmastotavoitteita. WWF piti lausunnossaan tärkeänä, että tukeen kohdistettu määräraha käytetään täysimääräisenä.

Valtiovarainministeriöllä, ympäristöministeriöllä ja Ruokavirastolla ei ollut lausuttavaa asetusehdotuksesta.

6. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian kiireellisyyden vuoksi.

7. Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.6.2026.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen vuodelta 2025 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta